

נהגו לקרות מגילת רות בעצרת והוא מרז"ל בילקוט רות (רמז תקצו): מה עניין רות אצל עצרת? ללמדך, שלא ניתנה תורה, אלא על ידי יסורין ועוני וכו'. ועוד כתבו ז"ל (ראה סוטה יד א) דהתורה כולה גמילות חסדים, וכן במגילת רות יש בה גמילות חסדים. והרב שמלה חדשה דף קכ"א נתן טעם, דבירושלמי (ביצה פ"ב ה"ד) אמרו דוד המלך עליו השלום נסתלק בעצרת, והקב"ה ממלא שנותיהם, ובודאי נולד בעצרת, ומגילת רות ליחס דוד. עד כאן דבריהם. ולי נראה, במה שאמרו ז"ל דרות נקראת, שקיבלה עוד מלבד ז' מצות בני נח, תר"ו מצוות, ולכן ביום קבלת התורה דקבלנו תר"ג מצוות, עם הז' דבני נח קורין רו"ת. אי נמי רו"ת גימטריה מילוי שם אדני". והדברים עתיקים.

ברכי יוסף אורה חיים סימן תצד יא לרבי חיים יוסף דוד אזולאי (החיד"א), נולד תפ"ד (1724) בירושלים, נפטר תקס"ו (1806) בליוורנו.

וילך איש מבית לחם, ואין אומרים איש אלא לאדם חשוב שנאמר (במדבר יב) והאיש משה ענו מאד, שאלימלך היה איש חשוב שמחשיבים אותו במקומו והלך להציל את נפשו ונפש ביתו ולא טרח עצמו בעסקי הצבור.

אלימלך מגדולי הדור ומפרנסי הדור היה, וכיון שבאו שני רעבון אמר: עכשיו יהיו כל ישראל מסובין בקופתן על פתחי, וזה בא בקופתו וזה בא בכפיפו, מה עשה? עמד וברח מפניהם. (ילקוט שמעוני רות רמז תקצח)

וילך איש - עשיר גדול היה ופרנס הדור ויצא מארץ ישראל לחוצה לארץ מפני צרות העין שהיתה עינו צרה בעניים הבאים לדוחקו לכך נענש: (רש"י, רות פרק א')

וְהָיָה בְיָמַי שֶׁפֶט הַשְּׁפָטִים וְהָיָה רֵעֵב בְּאַרְץ וְיִלְךְ אִישׁ מִבֵּית לָחֶם יְהוּדָה לָגוֹר בְּשָׂדֵי מוֹאָב הוּא וְאִשְׁתּוֹ וְשְׁנֵי בָנָיו: וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ נְעֻמִי וְשֵׁם בְּנָיו מַחְלֹן וְכִלְיוֹן אֶפְרַתִּים מִבֵּית לָחֶם יְהוּדָה וַיְבֹאוּ שָׂדֵי מוֹאָב וַיִּזְחֲזְחוּ שָׁם: וַיָּמָת אֱלִימֶלֶךְ אִישׁ נְעֻמִי וְתִשְׁאָר הָיָה וְשְׁנֵי בָנָיו: וַיִּשְׂאוּ לָחֶם נָשִׁים מֵאֲבִיּוֹת שָׁם הָאֶחָת עֵרְפָּה וְשֵׁם הַשְּׁנִיָּת רות וַיֵּשְׁבוּ שָׁם כְּעֶשְׂרֵת שָׁנִים: וַיָּמָתוּ גַם שְׁנֵיהֶם מַחְלֹן וְכִלְיוֹן וְתִשְׁאָר הָאִשָּׁח מוֹשֵׁנִי יְלִידָהּ וּמֵאִשְׁחָ: (רות פרק א', פס' 5-1)

מהי צרות הציון של כנסת הדור?



ותקם ללקט ויצו בעז את נעריו לאמר גם בין העמרים תלקט ולא תכלימוהו: וגם של תשליו לה מן הצבתיים ועזבתם ולקטח ולא תגערו בה:

מה הן לא מקשות צורה מהקרב הצעיר?

ויאמר מי את ותאמר אנכי רות אמתך ופרשתי כנפץ על אמתך כי גאל אתה: ויאמר ברוכה את לה' בתי היטבת חסדיך האחרון מן הראשון ...

"...אמר לה: מי את? ותאמר: אנכי רות אמתך. אמר לה: ומה באת לעשות כאן? אמרה לו: לקיים את התורה שנאמר " כי נמוף אחיך ומכר מאחזתו וביא גאלו הקרב אליו ונגאל את ממכר אחיו" (ויקרא כה, פס' 25). אלא עמוד וקיים את התורה..."

... ותאמר מי את בתי ותגד לה את כל אשר עשה לה האיש: (רות פרק ג', פס' 16)

ולנעמי מודע לאישה איש גבור חיל ממשפחת אלימלך ושמו בעז: ותאמר רות המואביה אל נעמי אלכה נא השדה ואלקטח בשבולים אחר אשר אמצא חן בעיניו ותאמר לה לכי בתי:

רש"י: אלקה נא השדה - לאחד משדות אנשי העיר אחרי אחד מהם אשר אמצא חן בעיניו, שלא יגער בך:



ותאמר לה חמותה איפה לקטת חיים ונאנה עשית יחי מכירך ברוך ותגד לחמותה את אשר עשתה עמו ותאמר שם האיש אשר עשיתי עמו חיים בעז:

"... ולא יבקש גדולה ולא יחמוד כבוד ואל יחזיק טובה לעצמו על פזרות צדקותיו שהוא אינו אלא כאפוסטרופוס לעניים ונותן לו את שלו ושליחותא דמרה הוא דעבד, ולו תהיה צדקה ויקבל שכר טוב באופן שיותר ממה שהעשיר עושה עם איש עני, העני עושה עימו שיזכה לרוב טוב, וכמאמר רבותינו זיכרונם לברכה (רות רבה ה' ט') על הפסוק: האיש אשר עשיתי עמו חיים בעז..."

מהו החסד הדדי של רות? מה הוא כוונתו? מה היא מכירה באצלה?

שְׁמַח וְאִמּוֹר הָאֵחָ. בְּהִיּוֹתָךְ הָאֵחָ.	וְלָקַט הַקָּצִיר. וַיִּפְרֹט הַקָּצִיר.	וְחָזַק מִן יְמוּס. וְלָעַד לֹא תְמוּס.
וְהִנּוּתָּר בָּאֵת. יְהוֹשְׁלָךְ עַל אוֹרִים:	עֲזוּב לְבָלִי תִצֵּר לְדָלִים נְאָרִים:	וּבִשְׂבִיעִית תִּשְׂמוּט. סְפִיחִים וּנְזִירִים:
מתוך אזהרות לחג השבועות לרבי שלמה בן גבירול, המפרטות תר"ג מצוות.	וְאֵלִימוּ הַבֵּט. בְּהִעָנַק וּבְהִעָבַט.	וְתִשְׂמוּט מִשְׂאוֹת וְשִׁכְחָה עִם פְּאוֹת.
	וְתֵן פֶּן תִּלְבֹּט. נְדָבוֹת וְנִדְרִים:	בְּשָׂדֵה וּתְבוּאוֹת. וְעוֹלָלוֹת מִבְּצִירִים: